

art
leon

magazyn o sztuce

ISSN 1503-2454 numer 2(20) | WOLNOŚĆ 2010

Czym jest dziś malarstwo?

konkursy
malarские
cz. 2

Włódka af Klint
pionierka abstrakcji

Pracownia artystyczna

„Promocje 2013” – rozstrzygnięte

art
eaton
magazyn o sztuce

PATRONAT
MEDIALNY

22 listopada w legnickiej Galerii Sztuki ogłoszono wyniki 23. Ogólnopolskiego Przeglądu Malarstwa Młodych „Promocje”. Do tegorocznego konkursu zgłosiło się 78 młodych artystów z całej Polski, którzy nadesłali 243 prace. Jury zakwalifikowało do wystawy 36 artystów.

Obrady jury były zgodne, a tegoroczny poziom określono jako wyrównany, ale bez zaskakujących propozycji, które wytyczały by nowatorskie kierunki. Najbardziej kontrowersyjne dla jury (w składzie: Dagmara Angier-Sroka, Elżbieta Fuchs, Bartek Otoki, Andrzej Saj oraz Stach Szablowski) były prace, które zahaczają o rodzaj kiczu. Jeszcze w drugim etapie obrad postanowiono odrzucić kilka płócien. Komisja zwróciła uwagę na fakt, że w młodym polskim malarstwie brak prawdziwego, spektakularnego buntu, energii nowego pokolenia, nowej fali, która przychodząc, zmiata wszystkich. Powierzył to Andrzej Saj, który od lat przygląda się z pozycji jurorów legnickim Przeglądom. Stagnacja ta trwa od dłuższego czasu, choć malarstwo sztalugowe jest już dawno po przypisywanym mu kryzysie. W twórczości młodej generacji dominuje mówienie o tym, co jest, za pomocą dostępnych, utartych środków. Ciężko skłonić do buntu to pokolenie, dla którego widocznie relacja artysta-sztaluga oznacza bardziej wewnętrzny zamknięty świat niż „okno” do dialogu ze społecznym uniwersum.

Paweł Słota, „Przestrzenie ujawnione XXV”, olej na płótnie, 100 x 150 cm, 2013, Nagroda Prezydenta Miasta Legnicy 23. Ogólnopolskiego Przeglądu Malarstwa Młodych „Promocje 2013”, materiały prasowe Galerii Sztuki w Legnicy

Grand Prix Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego 23. Ogólnopolskiego Przeglądu Malarstwa Młodych „Promocje 2013” w wysokości 10 tysięcy złotych w postaci wystawy indywidualnej i katalogu przyznano Juliuszowi Kosinowi (ASP Kraków). Nagroda Marszałka Województwa Dolnośląskiego przypadła Katarzynie Piotrowicz (ASP Katowice), którą uhonorowała swoją nagrodą także Galeria Sztuki w Legnicy statuetka „Srebrna Ostroga”. Nagroda Prezydenta Miasta Legnicy trafia do Pawła Słoty (ASP Kraków).

Inf. pras.

Grand Prix „Bielskiej Jesieni 2013” dla Ewy Juszkiewicz

art
eaton
magazyn o sztuce

PATRONAT
MEDIALNY

W piątek, 8 listopada, w Galerii Bielskiej BWA w Bielsku-Białej ogłoszono wyniki konkursu malarstwa „Bielska Jesień 2013”. Ufundowane przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Grand Prix 41. Biennale Malarstwa „Bielska Jesień 2013” (25 tys. zł) jury jednogłośnie przyznało Ewie Juszkiewicz za dwa stylizowane portrety: „Girl in Blue” oraz „Portrait of a Woman in a Red Dress”.

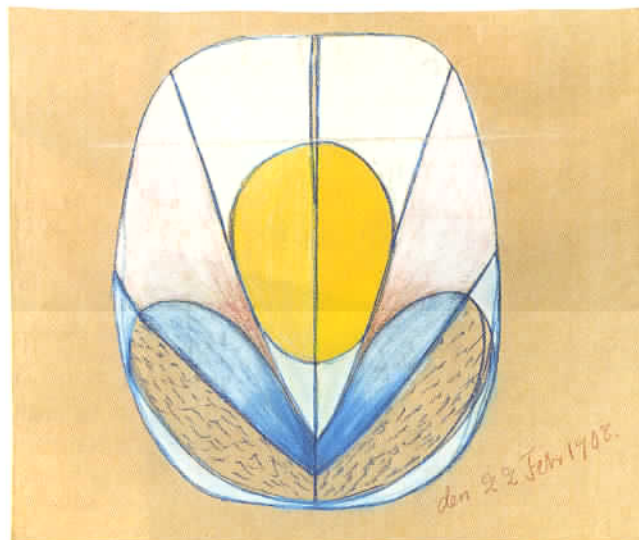
Karolina Komorowska, Remigiusz Suda i Marcin Zawicki.

Jury wysoko oceniło poziom prac i kulturę malarstwa 42 finalistów „Bielskiej Jesieni 2013” oraz wyrazistość obrazów nagrodzonych i wyróżnionych, zwracając uwagę na silną reprezentację prac o charakterze surrealistycznym, w których znalazły się odniesienia do dawnych tradycji malarstwa.

6 Konkursy malarskie cz. 2

10 Hilma af Klint

24 „Coming out” i inne przeglądy

- 3 | od redakcji
- 4 | przegląd
- wydarzenia
- 6 | **Obraz młodego malarstwa?**
Konkursy malarskie cz. 2 /
„Bielska Jesień” i inne
Karolina Staszak
- 10 | **Abstrakcja wydarta z zapomnienia**
Wystawy Hilmy Af Klint
Wojciech Delikta
- 14 | **Przeciw sztuce**
Wystawa „Art under Attack” w Tate Britain
Piotr Kosiewski
- 18 | **Zrozumieć szaleństwo**
8. Biennale Fotografii w Poznaniu
Hanna Kostołowska
- rozmowa
- 21 | **Po prostu malujemy**
Z Przemkiem Blejzykiem (Sainerem),
członkiem grupy Etam Cru
rozmawiają *Milena Maćkowiak*
i *Agata Ruszkowska*
- sztuka młodych
- 24 | **Warszawa ujawnia talenty**
„Coming out” i inne przeglądy
najlepszych dyplomów ASP
Milena Maćkowiak i Agata Ruszkowska
- prezentacje
- 28 | **Kartograf**
Tara von Neudorf
Helena Postawka
- 30 | **Dom praczeki**
Galeria Współczesnej Sztuki Sakralnej
w Kielcach
Karolina Staszak
- czytanie sztuki
- 32 | **Nielkony Malewicz**
„Supremus no. 58” Kazimierza Malewicz
Georgi Gruew
- zaprojektowane
- 34 | **Synergia Wschodu i Zachodu**
Michał Mrzyglód
Wojciech Delikta
- 36 | książka
- komentarz
- 37 | **Uwłaszczenie nomenklatury**
Komentarz niepokorny
Andrzej Biernacki
- 38 | aktualia
- 42 | zapowiedzi

Okładka: Bartosz Kokosiński, Bez tytułu, 2011, farba italołowa na płótnie, 80 x 105 x 16 cm, wyróżnienie regulaminowe 41. Biennale Malarstwa „Bielska Jesień 2013” ufundowane przez Galerię Bielską BWA za zestaw dwóch prac, wyróżnienia redakcji: „Artluk”, „Exit”, „Obieg”, fot. Jacek Rojkowski, materiały prasowe Galerii Bielskiej BWA

Ewa Juszkiewicz, bez tytułu, według Rogiera van der Weydena, Grand Prix 41. Biennale Malarstwa „Bielska Jesień 2013”.
lot. Jacek Rojkowski, materiały prasowe Galerii Bielskiej BWA

Obraz młodego malarstwa?

Karolina Staszak

Bartosz Kokosiński, bez tytułu, wyróżnienie regulaminowe i wyróżnienia patronów medialnych 41. Biennale Malarstwa „Bielska Jesień 2013”, fot. Jacek Rojkowski, materiały prasowe Galerii Bielskiej BWA

Znamy już decyzje jurorskich gremiów dwóch najważniejszych w Polsce konkursów malarskich, jakimi są bez wątpienia: Biennale Malarstwa „Bielska Jesień” oraz konkurs im. Eugeniusza Gepperta organizowane przez, odpowiednio, bielskie i wrocławskie BWA. Pierwsza impreza, której początki sięgają 1962 roku, ma najdłuższą tradycję, a więc i największy prestiż, choć w przeciwieństwie do konkursu Gepperta, który odznacza się „ekskluzywnym charakterem uczestnictwa” (czyli uczestniczyć w nim mogą jedynie artyści nominowani przez poproszonych znawców), do konkursu bielskiego twórcy zgłaszają się samodzielnie, przez co istnieje szansa na zaistnienie zupełnie nieznanych w środowisku nazwisk.

Choć recenzji dotyczących pokonkursowych wystaw malarskich jest coraz mniej, wyżej wymienione przeglądy należą jednak do tych, których wyniki obowiązkowo bierze się pod uwagę podczas poszukiwań odpowiedzi na pytanie o kondycję współczesnego, rodzimego malarstwa. Spróbujmy więc ustalić, jaki jego obraz wyłania się z zestawu prac twórców, których członkowie obu kapituł uznali za najlepiej rokujących.

Surrealizm i metarefleksje

W Bielsku-Białej wygrały prace o poetyce surrealistycznej z bardzo czytelnymi odniesieniami do tradycji malarstwa europejskiego – tak lapidarnie można by podsumować twórczość artystów, którzy zdobyli trzy pierwsze nagrody: Ewy Juszkiewicz, Ewy Skaper i Konrada Maciejewicza. Juszkiewicz trawestuje znane z historii sztuki portrety poprzez zastąpienie głów przedstawionych postaci

draperią, maską bądź formą organiczną. W uzasadnieniu werdyktu czytamy, że artystkę „nurtują osadzone w historii sztuki kulturowe i społeczne schematy dotyczące kobiecych wizerunków”. Poza nieodpartym wrażeniem, że przed obrazami Juszkiewicz widziałam przynajmniej kilka prac różnych artystów stosujących podobny chwyt (bo nie jest to problem formalny), zupełnie nie przekonuje mnie dostrzeżony w tych pracach potencjał wniesienia do dialogu z malarską tradycją jakiejś odkrywczą myśli, która nie musiałaby być pomocniczo formułowana w towarzyszącym obrazowi komentarzu. Warto jednak podkreślić, że kompozycje Juszkiewicz są naprawdę niezłe pod względem warsztatowym.

O ile w wypadku płócien laureatki pierwszej nagrody mamy do czynienia z próbą refleksji metaartystycznej, o tyle prace wyróżnionego Bartosza Kokosińskiego – nagrodzonego dodatkowo (i po raz kolejny) przez aż trzy pisma patronackie („Artluk”, „Obieg” i „Exit”) – oraz docenionego w głosowaniu internautów Piotra Korola sytuują się w obszarze praktyki metamalarskiej, polegającej na próbie dogłębnego określenia, czym właściwie jest dzisiaj malarstwo. Obiekty z cyklu „Obrazy pożerające rzeczywistość” Kokosińskiego stanowią zabawny, oczywiście ironiczny komentarz do malarskiej tradycji, a przy tym aspekt estetyczny tych pozornie niedbale pogiętych blejtramów jest przecież nie bez znaczenia. Są więc to prace idealne zarówno na zbiorowe wystawy sztuki współczesnej, jak i do prywatnych kolekcji. Kokosiński przynajmniej od trzech lat pojawia się na różnego rodzaju przeglądach ze swoimi metamalarskimi żartami, pytanie tylko, czy kurs, jaki obrał, nie wmanewruje go w ślepią uliczkę powtarzalności?

Rozważaniem nad medium malarskim zajmuje się także Justyna Kisielewska, laureatka drugiej nagrody w konkursie Gepperta. ►

Artystka rozumie obraz jako przedmiot, obiekt sam w sobie, który nie przyjmuje funkcji nośnika zewnętrznych znaczeń. Jej czarne, wielkoformatowe płótno prezentowane na pokonkursowej wystawie jest właściwie niereprodukowalne – fotografie pracy nie oddałyby jej istotnych cech fizycznych. Doskonale reprodukowalne są natomiast prace Cezarego Poniatowskiego, laureata pierwszej nagrody w konkursie Gepperta, w tym sensie, że reprodukcja nie pozbawi takiej pracy tego, czego w niej po prostu nie ma. Nie chodzi już nawet o Benjaminowską aurę, ale cokolwiek, dzięki czemu istotne jest wciąż (lecz może jednak nie dla wszystkich) osobiste spotkanie z obrazem. Znaki Poniatowskiego jedynie „drwią z wizualnych oczekiwań”, jak słusznie zauważył Marcin Krasny, i ten ich żartobliwy aspekt stanowi cechę wspólną z pracami Kokosińskiego czy nawet Ewy Juszkiewicz.

Ostatnią cechą wspólną prac laureatów „Bielskiej Jesieni”, którą dostrzegł Paweł Jarodzki, jest ich elegancja ewokująca nastrój grozy, co dotyczy przecież także obrazów Łukasza Stokłosy nagrodzonego we Wrocławiu.

Podsumujmy: surrealna poetyka, ambicje snucia refleksji meta-artystycznych/metamalarskich, żart/drwina oraz elegancja świata przedstawionego z domieszką grozy – to określenia, za pomocą których można dostarczyć opis prac uznane za najlepsze na przeglądaniu w Bielsku-Białej i w Warszawie. Ale czy będą to pełna charakterystyka młodego, dobrze rokującego malarstwa?

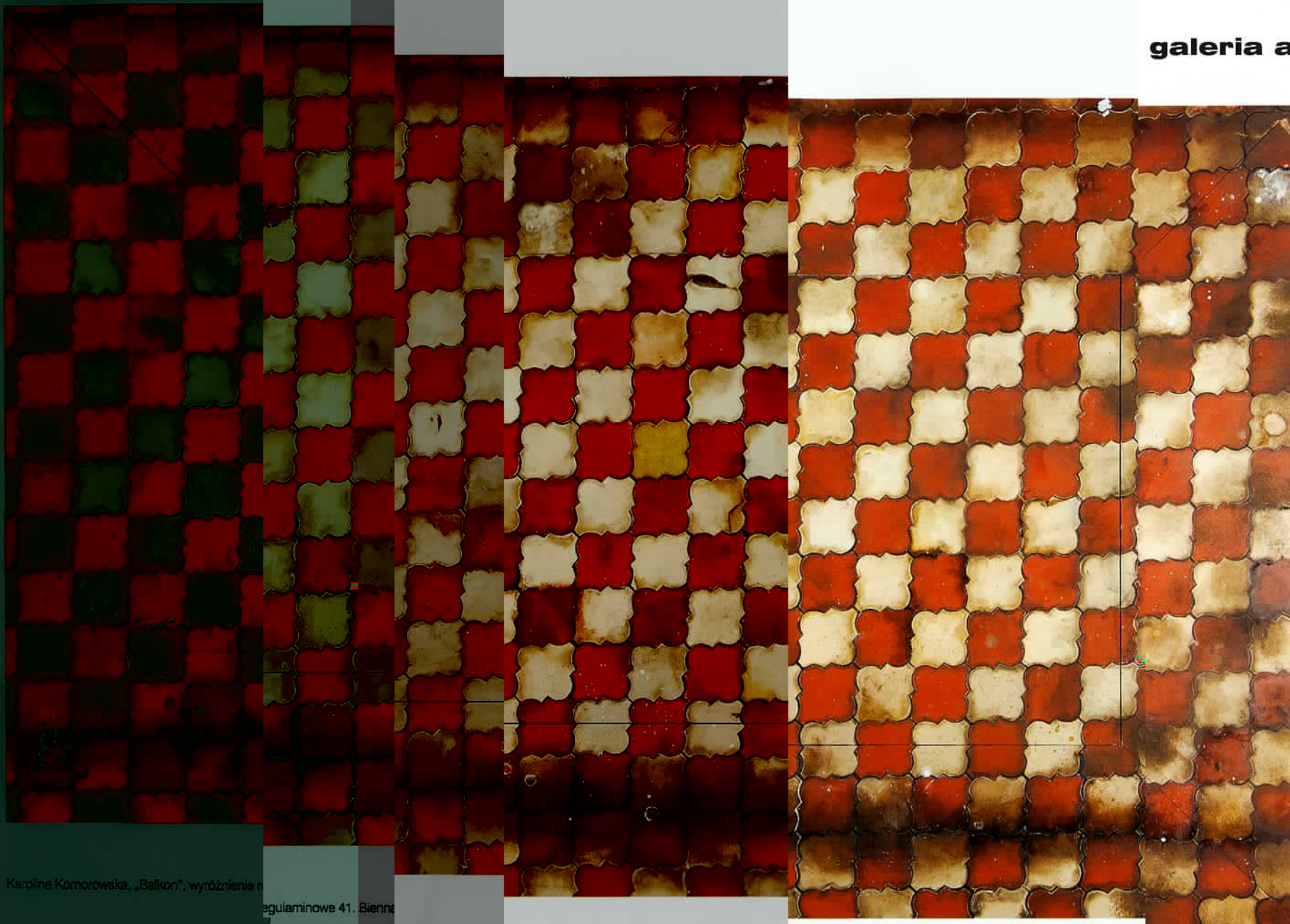
Dopełnienie charakterystyki

Omówione powyżej przeglądy to tylko dwa z kilku tego typu konkursów przypadających na rok 2013. Oprócz 41. Biennale Malarstwa „Bielska Jesień” i 11. edycji konkursu Gepperta we Wrocławiu, odbyły się także: 2. edycja corocznego konkursu „Nowy obraz / nowe spojrzenie”, 23. Ogólnopolski Przegląd Malarstwa Młodych „Promocje” w Legnicy, III Triennale Polskiego Malarstwa Współczesnego „Jesiennie Konfrontacje” w Rzeszowie, I edycja konkursu malarstwa „Postawy”, organizowanego przez Wydział Malarstwa i Rzeźby ASP we Wrocławiu oraz III Przegląd Młodej Sztuki „Świeża krew” (a przed nami także II edycja Ogólnopolskiego Konkursu Malarskiego „Malarstwo językiem uniwersalnym”). Nie sposób omówić tutaj prac zwycięzców wszystkich wymienionych konkursów, dlatego ograniczę się do dwóch postaci, których obrazy zwróciły moją uwagę.

Juliusz Kosin (Grand Prix OPMM „Promocje”) oraz Paweł Słota (I Nagroda na „Jesiennych Konfrontacjach”, Nagroda Prezydenta Miasta Legnicy OPMM „Promocje”, finalista konkursu „Nowy obraz / nowe spojrzenie”) malują głównie pejzaże. Nie są to jednak typowe widoki, ponieważ każdy z artystów przyjmuje inną, specyficzną perspektywę. Kosin maluje z lotu ptaka (lub z perspektywy boskiej) wielkie połacie ziemi zajęte przez „narośl po horyzont ludzką”, jak głoszą tytuły jego obrazów. Czasem osnuta mgłą ziemia poprzecinana jest pasami dróg, wprowadzając w swój spójzenie noza kadr. Innym razem, najczęściej w wypadku nokturnów, świetliste drogi ułożone są koncentrycznie. Nie-

Ewa Skaper, „Gloria w Fabryce Misiów”, II Nagroda 41. Biennale Malarstwa „Bielska Jesień 2013”, fot. Jacek Rojkowski, materiały prasowe Galerii Bielskiej BWA

Karolina Komorowska, „Balkon”, wyróżnienie

regulaminowe 41, Bienna

ale Malarstwa „Bielski

ka Jesień 2013” (fundator: Grupa Lotos SA), fot. Jac

ek Rojkowski, materiały prasowe Galerii Bielskiej BWA